

Prosjektnummer: 2017/HE2-189626
Prosjektnavn: Kroppen min eier Jeg!
Søkerorganisasjon: Redd Barna

Forord

Bivrost Film og Redd Barna har samarbeidet over flere år for å få produsert - og distribuert bredt - gode filmer for barn som gir dem kunnskap om kropp, grenser og seksuelle overgrep. Mange voksne kan synes det er vanskelig å snakke med barn om denne tematikken. Når voksne er utrygge og ukomfortable i sin formidling, kan barn lett oppleve tematikken som flau, vond eller beklemmende. Derfor har vi ønsket å formidle denne viktige kunnskapen til barn gjennom engasjerende og underholdende filmer. Filmene skulle ta for seg hovedgrunnene til at barn sjelden varsler om overgrep, og vise dem en vei gjennom hindringene. De skulle gi en positiv grunnholdning til seksualitet og dempe skamfølelser barn kan ha både i forbindelse med egen seksualitet og i forbindelse med å ha opplevd overgrep.

Animasjonsserien «Kroppen min eier jeg» i fire episoder ble vist på NRK Super 6-8 November 2017, og samtidig ble det lansert et veiledningshefte med undervisningsopplegg for 2.-3. trinn. Filmene og veiledningsheftet har fått overveldende positive tilbakemeldinger fra ansatte i skoler og barnehager, foreldre, fagmiljø og barn selv. Filmene har til nå vunnet to priser, og flere utenlandske TV-kanaler vurderer nå å vise filmene i sine respektive land. I den forbindelse vil vi også gjøre veiledningsheftet tilgjengelig på engelsk. Selv om vårt primære mål var å lage dette for barn i Norge, er det et gledelig tilskudd at prosjektet også kan nå barn utenfor Norge.

Vi ønsker å takke ExtraStiftelsen for støtte til prosjektet. Andre finansieringskilder har vært Barne,- ungdoms- og familiedirektoratet, NRK Super, Viken Filmsenter, Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO) og Norsk Filminstitutt.

Innholdsfortegnelse

- Sammendrag
- Kap. 1: Målsetting, målgruppe og bakgrunn for prosjektet
- Kap. 2: Prosjektgjennomføring og metode
- Kap. 3: Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering
- Kap. 4: Oppsummering, konklusjon og videre planer
- Vedlegg

Referanser / litteratur er lagt inn som fotnoter i rapporten.

Sammendrag

«Kroppen min eier Jeg» er et informasjons- og undervisningsmaterieell for barn om kropp, grenser og seksuelle overgrep.

Bivrost Film og Redd Barna har produsert 4 korte animasjonsfilmer som gir barn kunnskap om hva overgrep er, at det er ulovlig, og hvor de kan få hjelp. Et tilhørende veiledningshefte med undervisningsopplegg for 2.-3.trinn i grunnskolen ble også laget og kan lastes ned gratis på www.reddbarna.no/jegerher. Hftet gir råd til voksne om hvordan de kan snakke med barn om kropp, grenser og overgrep på en trygghetsskapende måte, og gir råd om hva de kan gjøre om de er bekymret for et barn.

Filmene ble vist under NRK Supers tema-uke om Seksuelle overgrep mot barn i November 2017. TV-serien fikk Gullruten 2018 for beste barne- og ungdomsprogram sammen med NRKs temadager. Den fikk også bronsemedalje i Prix Jeunesse International, som regnes som den mest prestisjetunge prisen for barne/ungdomsprogrammer internasjonalt.

Tilbakemeldinger fra skoler viser at filmene og undervisningopplegget fungerer godt for målgruppen og gir barn nødvendig kunnskap om kropp, grenser og overgrep. Redd Barna har også fått informasjon om flere saker der barn har fortalt om overgrep som et direkte resultat av å ha sett filmene. Dette har også vært rapportert i media.¹

Kap. 1: Målsetting, målgruppe og bakgrunn for prosjektet

Prosjektets mål har vært å bidra til forebygging og avdekking av seksuelle overgrep mot barn gjennom å øke deres kunnskap om kropp, grenser, egne rettigheter og seksuelle overgrep. Dette ønsket vi å gjøre igjennom å lage en animert TV-serie for barn 5-10. Serien skulle nå et stort publikum gjennom visning på NRK Super og bruk i norske skoler og barnehager sammen med en samtaleveileder for lærere og foreldre.

I samarbeid med NRK Super ble primærmålgruppen spisset til 6-8 år, og veiledningsheftet med undervisningsopplegg ble rettet primært mot elever på 2.-3. trinn i grunnskolen. Vi har likevel fått tilbakemeldinger på at både filmene og veiledningsheftet har vært nyttig og relevant til bruk med både eldre og yngre barn.

Omfangsundersøkelser viser at seksuelle overgrep mot barn forekommer i et antall som for de fleste av oss virker uforståelig. I en omfangsundersøkelse fra 2015 blant 18–19-åringer fortalte 29 % av jentene og 7 % av guttene at de ble utsatt for minst én seksuell krenkelse i løpet av oppveksten.²

¹ Avisa Sør-Trøndelag (23.August 2018) «Overgrepssak mot barn avslørt etter TV-program

² Mossige og Stefansen (2016), Vold og overgrep mot barn og unge, Omfang og utviklingstrekk 2007–2015, <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NOVA/Publikasjoner/Rapporter/2016/Vold-og-overgrep-mot-barn-og-unge>

Barn som blir utsatt for seksuelle overgrep, har økt risiko for et bredt spekter av psykiske og somatiske problemer og lidelser, for eksempel seksuelle problemer, angstlidelser, depresjon, posttraumatisk stresslidelse, spiseforstyrrelser, selvmord og selvmordsforsøk.³ Overgrep kan også påvirke barnets nevrologiske, kognitive og emosjonelle utvikling. Andre negative konsekvenser av å bli utsatt for vold og overgrep i barndommen kan være sosial tilbaketrekning, søvnvansker, lærevansker og aggresjonsproblemer.⁴

Overgrep begynner ofte i tidlig alder. I 2015 oppga 42% av brukerne ved landets sentre mot incest og seksuelle overgrep at de var yngre enn 7 år da de første gang ble utsatt for overgrep. Hele 69% var 12 år eller yngre⁵. Det er altså et stort behov for informasjon til denne unge målgruppen. Barn trenger å få lære om kropp, seksualitet og grensesetting, både for å kunne beskytte seg selv, sette grenser, og for å respektere andres grenser. Kunnskap om og refleksjon rundt kropp, grenser og overgrep fra tidlig alder bidrar både til forebygging og avdekking av overgrep, og bidrar dermed til å sikre god fysisk og psykisk helse.

Læreplanen for samfunnsfag sier også at elevene skal ha kunnskap om seksualitet, grensesetting, vold og respekt som et av kompetansemålene ved fullført 4. trinn i grunnskolen⁶. Samtidig opplever Redd Barna at lærere etterspør konkrete verktøy som setter dem bedre i stand til å snakke med barn disse temaene. I en studie utført av NKVTS i 2016 svarer en majoritet av siste års studenter ved landets lærer- og barnehageutdanninger at de ikke opplever at de har fått tilstrekkelig kunnskap om seksuelle- og fysiske overgrep mot barn, og etterlyser spesielt samtalemetodikk og kunnskap om konkrete verktøy⁷.

Igjennom prosjektet «Kroppen min eier jeg» har Bivrost Film og Redd Barna bidratt til å møte behovet for konkrete verktøy som kan brukes i skoler og direkte med barn for å gi dem kunnskap om kropp, grenser og overgrep. Erfaringene fra prosjektet så langt er at filmene og undervisningsopplegget gir barn kunnskap om hva overgrep er, at det er ulovlig og hvor de kan få hjelp, og dermed til å både forebygge og avdekke seksuelle overgrep.

Kap. 2: Prosjektgjennomføring og metode

For å sikre at riktig informasjon ble formidlet på best mulig måte til målgruppen startet vi med å sette sammen en tverrfaglig kompetansegruppe bestående av fagpersoner med

³ Steine, I., Milde, A.M., Borvatn, B., Grønli, J., Nordhus, I.H., Mrdalj, J., & Pallesen, S., (2012) [Forekomsten av seksuelle overgrep i et representativt befolkningsutvalg i Norge](#). *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 49(10), 950–957.

⁴ Glad, K. A., Øverlien, C., & Dyb, G. (2010). [Forebygging av fysiske og seksuelle overgrep mot barn: En kunnskapsoversikt](#). Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

⁵ Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (2016), Rapportering fra sentrene mot incest og seksuelle overgrep 2015, https://www.buudir.no/PageFiles/15785/Rapportering_fra_sentrene_mot_incest_og_seksuelle_overgrep_2015.pdf

⁶ Utdanningsdirektoratets nettside, læreplan i Samfunnskunnskap: <https://www.udir.no/kl06/SAF1-03/Hele/Kompetansemaal/kompetansemal-etter-4-arssteget>

⁷ Øverlien og Moen (2016), Takk for at du spør! En oppfølgingsstudie om kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn blant blivende barnevernspedagoger, grunnskolelærere og førskolelærere, NKVTS Rapport nr 2/2016, https://www.nkvts.no/content/uploads/2016/02/Rapport_NKVTS_3_2016_nettpdf

ulik innfallsvinkel og erfaringsgrunnlag om tematikken barn, seksualitet, grenser og overgrep. Sammen med rådgivere fra Redd Barna kvalitetssikret faggruppen manus, filmskisser og veiledningsmateriellet, og kom med innspill og råd gjennom hele prosessen. Manus ble skrevet av regissør Marianne Müller i samarbeid med Faggruppeleder Stine Kühle-Hansen. Samarbeidet med faggruppen var svært fruktbart, ga ny innsikt og fikk stor betydning for filmenes og veilederens endelige form og innhold.

Medlemmer av faggruppen:

- **Stine Kühle-Hansen (leder)**, lærer, autorisert seksualunderviser (NACS), kursutvikler hos Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)
- **Anne Kristine Bergem**, Lege, spesialist i psykiatri, forfatter og PhD-stipendiat
- **Inger Lise Stølsvik**, jurist og daglig leder ved Senter mot incest og seksuelle overgrep i Telemark
- **Tom Nybø**, Spesialist i sexologisk rådgivning (NACS), Stiftelsen Kirkens familievernkontor, Sør-Rogaland
- **Pia Friis**, Barnehagelærer, Kanvas Kompetanse
- **Svein Schøgren**, lærer, journalist og styreleder i Utsattmann
- **Kari Stefansen**, Forsker ved NOVA og NKVTS

I tillegg deltok følgende fagrådgivere fra Redd Barna i faggruppen:

- **Silje Vold**, Spesialrådgiver i barns beskyttelse, vold og overgrep
- **Grete Vandvik**, Seniorrådgiver i barns rett til å bli hørt
- **Kaja Hegg**, Spesialrådgiver barns rettigheter og internett
- **Guro Bakke Håndlykken**, Seniorrådgiver Skole

Underveis i prosjektutviklingen ble NRK Super med som kringkaster. De lanserte filmene på NRK Supers tema-uker om seksuelle overgrep i november 2017. Visning på NRK Super bidro sterkt til å skape blest rundt filmene og undervisningsmateriellet, og fikk mye omtale i media.

Animasjonskarakterene og filmkladdene ble testet ut på to skoleklasser ved Byskogen skole i Tønsberg. Klassene var samstemte på hvilke hovedfigurer de likte og ønsket å se mer av. Vi fikk også gjennom dette sikret at barna forstår hva som skjer i historiene, og at de får en god helhetsforståelse om tematikken. De synes filmene var litt flau å se, men mest gøy. En lærer, Bjørn Bauman, ved skolen sa dette etter testvisningen av filmene: "Dette gjør vår jobb så mye enklere".

På grunn av tidsrammen ble det ikke tid til å gjennomføre en testing av veiledningsheftet med undervisningsmaterieell før det ble lansert. Kvalitetssikring ble derfor gjort igjennom grundig diskusjon i faggruppen og med Redd Barnas skoleteam. Det ble avgjort å lansere veiledningsheftet digitalt samtidig som filmene ble sendt på NRK Super, og å gjøre en evaluering av bruken av veiledningsheftet i 2018 hvor det vil utarbeides og

trykkes opp en revidert utgave. Redd Barna fikk støtte fra Justisdepartementet til å gjøre dette i 2018.

De ferdige filmene ligger tilgjengelige for alle på NRK Supers og Redd Barnas nettsider, og veilederen kan lastes ned på Redd Barnas sider www.reddbarna.no/jegerher.

Finansieringen av filmene ble en utfordring

NRK Super og Bufdir kom først på banen med finansiering til produksjonen.

Første prosjektbeskrivelse tok utgangspunkt i 6 episoder med en total spilletid på 12 minutter (6 x 2).

Støtten fra Extrastiftelsen var avgjørende for at produksjonen kunne gjennomføres. Manusarbeid med faggruppen startet i juni og store endringer ble gjort fra synopsis/prosjektbeskrivelse og til første manusutkast.

Prosjektleder hos NRK Super, Joakim Vedeler, ble også en del av det redaksjonelle arbeidet med serien. Det ble klart for Bivrost Film at endringen i manus gjorde at vi gikk fra 6 til 4 episoder, men at den totale spilletiden økte fra 12 til 18 minutter.

For å finansiere denne kostnadsøkningen søkte Bivrostfilm ytterligere produksjonsstøtte hos Viken Filmsenter og Norsk Filminstitutt (NFI). Produksjonen fikk støtte fra Viken, men ikke fra NFI. NFI mente det var søkt for sent i forhold til overgangen utvikling og produksjon. Bivrostfilm mente at fristen var overholdt. NFI endte opp med å støtte samisk og engelsk oversettelse, samt markedsføring av serien som et eget prosjekt. Dette ga Bivrost Film en utfordring økonomisk siden selskapet endte opp med en større egenfinansiering enn budsjettet. Se forøvrig egen regnskapsrapport.

Tiden fram til levering var svært knapp og siste lydmiks på episode 4 ble gjort ferdig natten før levering til NRK Super.

Kap. 3: Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering

Målet med serien er å forebygge overgrep mot barn gjennom å gi barn kunnskap om kropp, grenser og seksuelle overgrep, igjennom å utvikle et verktøy som kan brukes av lærere, foreldre og andre voksne for å snakke med barn om temaet. Redd Barna og Bivrost Film er svært fornøyde med effekten vi har oppnådd så langt. Samtidig jobber vi videre med å nå ut til enda flere barn.

Spredning

TV-serien vår ble vist på NRK Super 6.-8. november 2017 som del av NRK Supers Tema-dager om Overgrep. Uken etter visning på TV lå alle episodene på NRK Supers Topp 10-mest-sette-liste. Temadagene fikk bred dekning i pressen, med 67 presseklipp om «Kroppen min eier jeg» i Novebmer 2017. Redd Barnas spesialrådgiver ble bla. intervjuet i studio i Dagsrevyen og i flere medier. Regissørene, og faggruppeleder ble også intervjuet i flere medier. Det var store oppslag i fagblader som Sykepleien og barneha.no, som er viktig for å nå ut til ansatte i skoler og skolehelsetjenesten. NRK Super hadde også satt ned et live ekspertpanel, der barn kunne sende inn spørsmål om seksuelle overgrep og få svar fra eksperter fra Redd Barna, barnevernet, politiet og senter mot incest og seksuelle overgrep.

Redd Barna hadde sin årlige kampanjeuke mot seksuelle overgrep, «Forstyringsuka», 4.-12. November 2017. I denne kampanje-uka deltok medlemmer og frivillige over hele landet i aktiviteter for å bryte tausheten om seksuelle overgrep. Et viktig fokus i kampanjeaktivitetene denne uka var å informere om filmene og undervisningsopplegget «Kroppen min eier jeg». Det gav en god synergieffekt å ha Redd Barnas kampanjeuke samtidig med temadagene til NRK Super. Redd Barnas nettsider om undervisningsopplegg om seksuelle overgrep, www.reddbarna.no/jegerher/verktøy/undervisning-til-barn-og-unge, hadde over 10 000 sidevisninger i November 2017.

I tillegg til de 70 arrangementene som ble holdt over hele landet, arrangerte Redd Barna en Barnerettighetsfrokost mandag 6. November for å lansere filmene. Her innledet representanter fra Redd Barna, Statens Barnehus Oslo, Støttesenteret mot Incest og Seksuelle Overgrep i Oslo; og personer som selv hadde vært utsatt for overgrep. Over 200 deltok på frokostseminaret. Arrangementet ble også streamet live på Redd Barna sin facebook-side, og streamingen hadde 5000 visninger.

Bruk av «Kroppen min eier jeg» i skolen

Veiledningsheftet med undervisningsopplegg er lastet ned over 800 ganger, de fleste nedlastinger er gjort av skoler. Redd Barna sendte i juni 2018 ut en spørreundersøkelse til alle skoler som da hadde lastet ned heftet, for å innhente tilbakemeldinger. Tilbakemeldingene er tydelige på at filmene treffer målgruppen godt, og det var mange tilbakemeldinger på at det er bra at filmene er enkle, tydelige og direkte, men samtidig bidro til å skape trygghet for elevene som så på. Det ble formidlet at elevene likte å se på filmene, og at de hadde gode samtaler i klasserommet etterpå.

Avslutningsvis i spørreundersøkelsen fikk skolene følgende spørsmål:

Etter å ha sett filmene, er du enig eller uenig i at:

1. **Elevene følte seg mer komfortable med å snakke om kropp og grenser.** Her svarte 80% at de var enig eller helt enig
2. **Ansatte i skolen som har brukt opplegget føler seg tryggere på å snakke om kropp, grenser og seksuelle overgrep med elevene.** Her svarte 80% at de var enig eller helt enig.
3. **Elevene har bedre kunnskap om hva seksuelle overgrep er.** Her svarte 93 % at de var enig eller helt enig.
4. **Elevene vet hvor de kan henvende seg dersom de trenger hjelp, til seg selv eller andre.** Her svarte 88% at de var enig eller helt enig.

Filmene er også tatt i bruk av flere andre aktører, for eksempel ble serien vist med tolking på tegnspråk under Norges Døveforbunds sommerleir, da for 40 barn. Dette er en gruppe barn som både kan ha vanskelig for å få informasjon om kropp, grenser og overgrep, og for å bli hørt, trodd og få hjelp.

Avdekking av overgrep - Barn som melder i fra

Alarmtelefonen for barn og unge meldte ifra om at de hadde hatt en «kjempestor økning av oppringninger til Alarmtelefonen» i perioden der filmene ble vist på NRK Super.⁸ Redd Barna har også fått flere direkte tilbakemeldinger fra skoler, foreldre, helsepersonell og ansatte ved statens barnehus om at barn melder ifra om overgrep som et direkte resultat av å ha sett filmene. Dette har også vært referert til i media, nå nylig ved at en far ble dømt til fire års fengsel etter at sønnen fortalte om overgrep etter å ha sett «kroppen min eier jeg»-filmene på skolen.⁹

Priser og anerkjennelse

Kroppen min eier Jeg ble tildelt *Gullruten 2018* for beste barne- og ungdomsprogram sammen med NRK Supers tema-dager om overgrep. Serien fikk også Bronse Medalje i Prix Jeunesse International, som anses å være den mest prestisjetunge prisen for barne- og ungdomsprogrammer i verden. Til visning under Prix Jeunesse ble hele serien dubbet til engelsk, og det er registrert interesse fra flere kringkastere i utlandet.

Temadagene, som "Kroppen min eier Jeg" er en del av fikk også NRKs redaksjonelle utviklingspris 2018.

Kap. 4: Oppsummering, konklusjon og videre planer

Redd Barna og Bivrost film er svært stolte av hva vi har oppnådd i dette prosjektet. Filmene og veiledningsheftet bidrar til å gi barn viktig kunnskap som både forebygger og avdekker overgrep, og det gir voksne verktøy til å snakke med barn om tema der de selv kan føle seg usikre og være redd for å gjøre feil.

Fra vår side er dette prosjektet fremdeles bare i startfasen. Redd Barna arbeider videre med å forbedre og tilpasse undervisningsmaterialet etter tilbakemeldinger fra skoler og elever, og vil trykke opp et revidert veiledningshefte for skoler i løpet av 2018 i tillegg til å oversette til engelsk og samisk. Redd Barna søker også finansiering for å utvikle et veiledningsmaterieell tilknyttet filmene spesielt tilpasset bruk i barnehager.

At filmene fikk Gullruten 2018 og 3. plass i Prix Jeunesse har ført til at flere utenlandske TV-kanaler nå vurderer visning i sine land. Dette er svært overraskende og gledelige nyheter, da denne tematikken er tabubelagt og svært underkommunisert i de fleste kulturer. Serien, som hadde som premis at den ikke skulle skremme, har klart å åpne noen dører. Den største TV-kanalen i Nederland har allerede sagt at de vil kjøpe serien. *Kroppen min eier Jeg* er blitt dubbet til engelsk. Utenlandske versjoner må justeres i noen grad for å tilpasses hvert enkelt land. Samtaleveilederen oversettes nå til Engelsk. Gyldendal forlag har også vist stor interesse for å gi ut serien i bokform. Bivrost Film skal i møte med forlaget i september.

⁸ Tønsbergs Blad (22.November 2017) «NRKs overgrepsserie for barn: Eksplosjon av henvendelser etter filmer om seksuelle overgrep»

⁹ Avisa Sør-Trøndelag (23.August 2018) «Overgrepssak mot barn avslørt etter TV-program

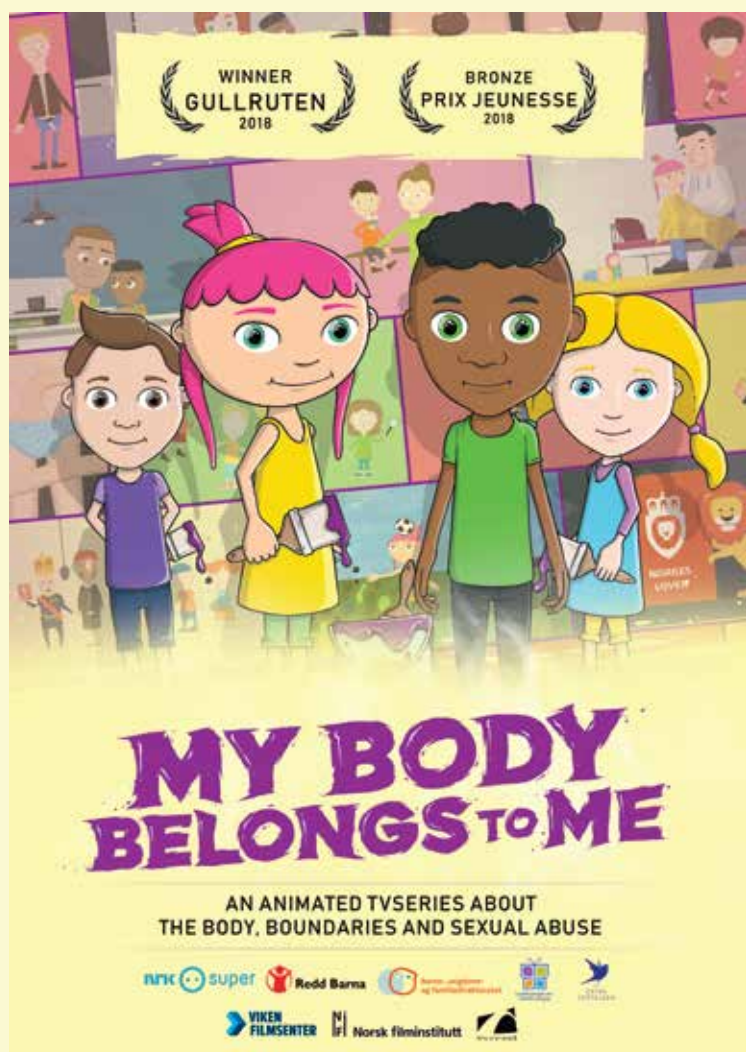
Bivrost Film og Redd Barna ønsker å samarbeide om flere viktige prosjekter i fremtiden som kan kombinere TV-lansering og skoleundervisning. Midlene vi fikk fra Extrastiftelsen til "Kroppen Min..." prosjektet var avgjørende for gjennomføringen. Uten disse midlene ville dette viktige prosjektet trolig ikke blitt realisert.

Link til TV-serien i NRK Supers nettspiller

<https://tv.nrk.no/serie/overgrep/sesong/2/episode/2/avspiller>

- **Vedlegg**

1. Vimeo linker til engelske versjoner.
2. Evaluering/spørreundersøkelse om skolars bruk og opplevelse av Kroppen min eier Jeg.

Links to Vimeo:
MY BODY BELONGS TO ME

Made by Bivrost Film

Homepage:
<https://www.mybodybelongstome.eu>

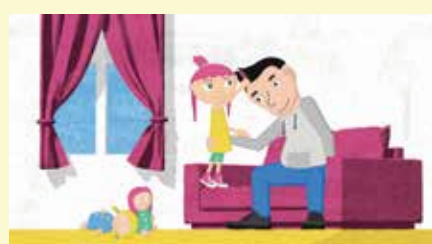
Password for all: kmej

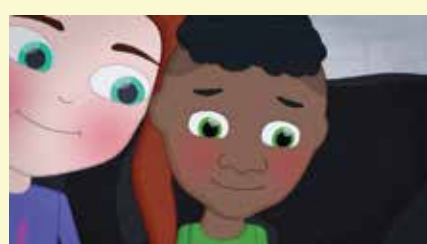
Episode 1 Your body is Yours
<https://vimeo.com/267882248>
<https://vimeo.com/241415072>

Episode 2 The Law
<https://vimeo.com/255935715>
<https://vimeo.com/241415143>

Episode 3 Being scared
<https://vimeo.com/255935873>
<https://vimeo.com/241415224>

Episode 4 It is never your fault
<https://vimeo.com/267882370>
<https://vimeo.com/241415298>

My body belongs to Me is an animated TV-series providing children (6-8 years) with basic information about their body, boundaries and sexual abuse. The aim of the series is to give children the confidence to report if they experience sexual abuse, and for all children to learn about boundaries – both their own and other's.

The films premiered on Norway's public broadcaster NRK Super in 2017, and the following weeks all four episodes were on the channel's top 10 viewed list.

Today the TV series is also being used for teaching purposes in schools and kindergartens all over Norway, accompanied by a guidance booklet for teachers and parents made by Save the Children Norway. The booklet is downloaded by more than 1/3 of all primary schools in Norway, and is now being translated into English.

My body belongs to Me won the national TV-Award in Norway; Gullruten 2018 for the best children's and youth program, together with NRK Super's focus days on sexual abuse. The series also became one of top 3 finalists in Prix Jeunesse 2018.

Because sexual abuse is a complex subject to address, the scripts were assured by a diverse group of highly qualified professionals from the fields of education, sexuality, child psychology, law and child sexual abuse etc.

Special focus on Children

Bivrost Film was formed in 2000. Our priority is to take children seriously. To make their voices heard, understood and respected. And to enable them to develop into insightful, engaged and considerate members of society.

Produced by
Bivrost Film in collaboration with NRK Super and Save the Children Norway.

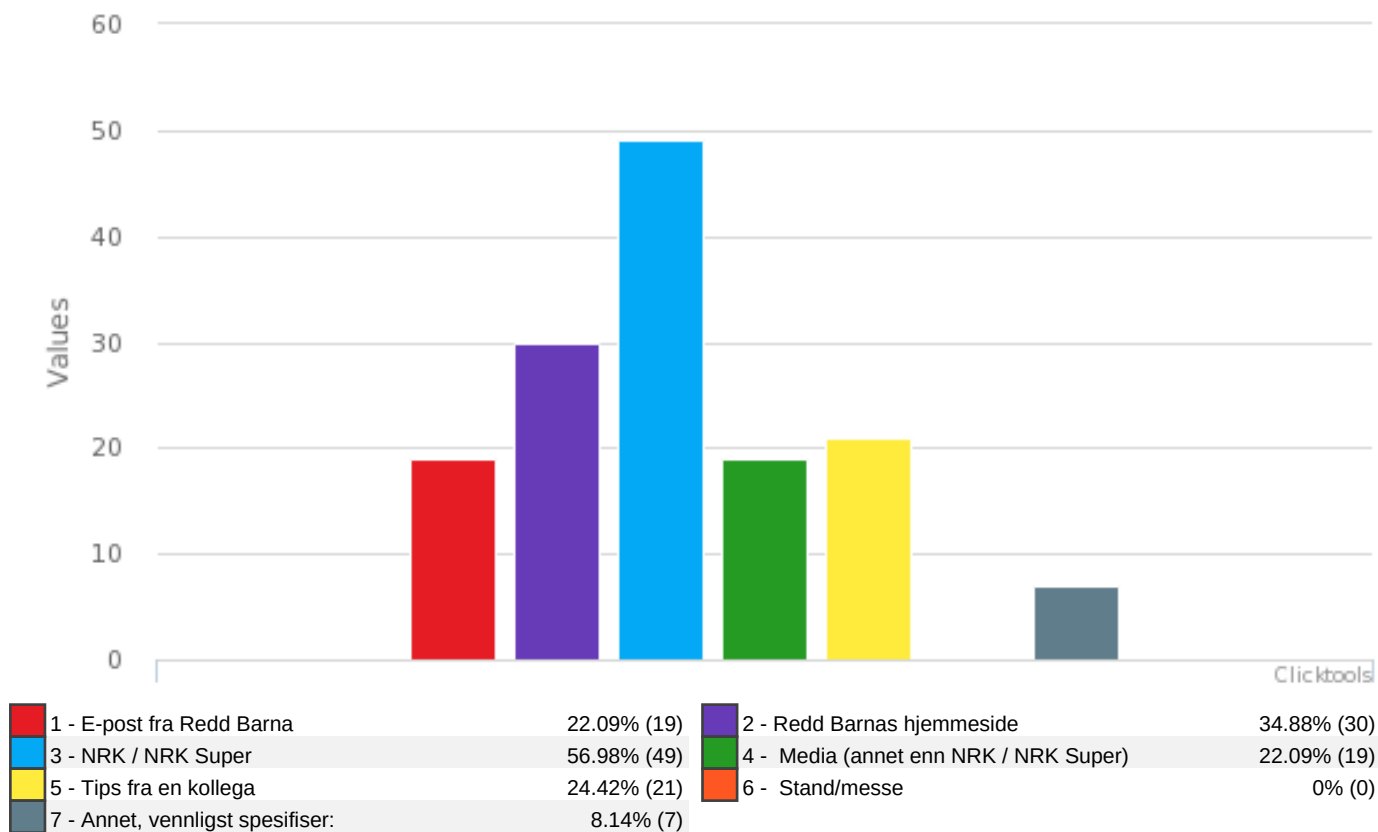
Financed by
NRK, The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family affairs,
The Norwegian Extra Foundation, LMSO, Viken Film Centre,
The Norwegian Film Institute and Bivrost Film.

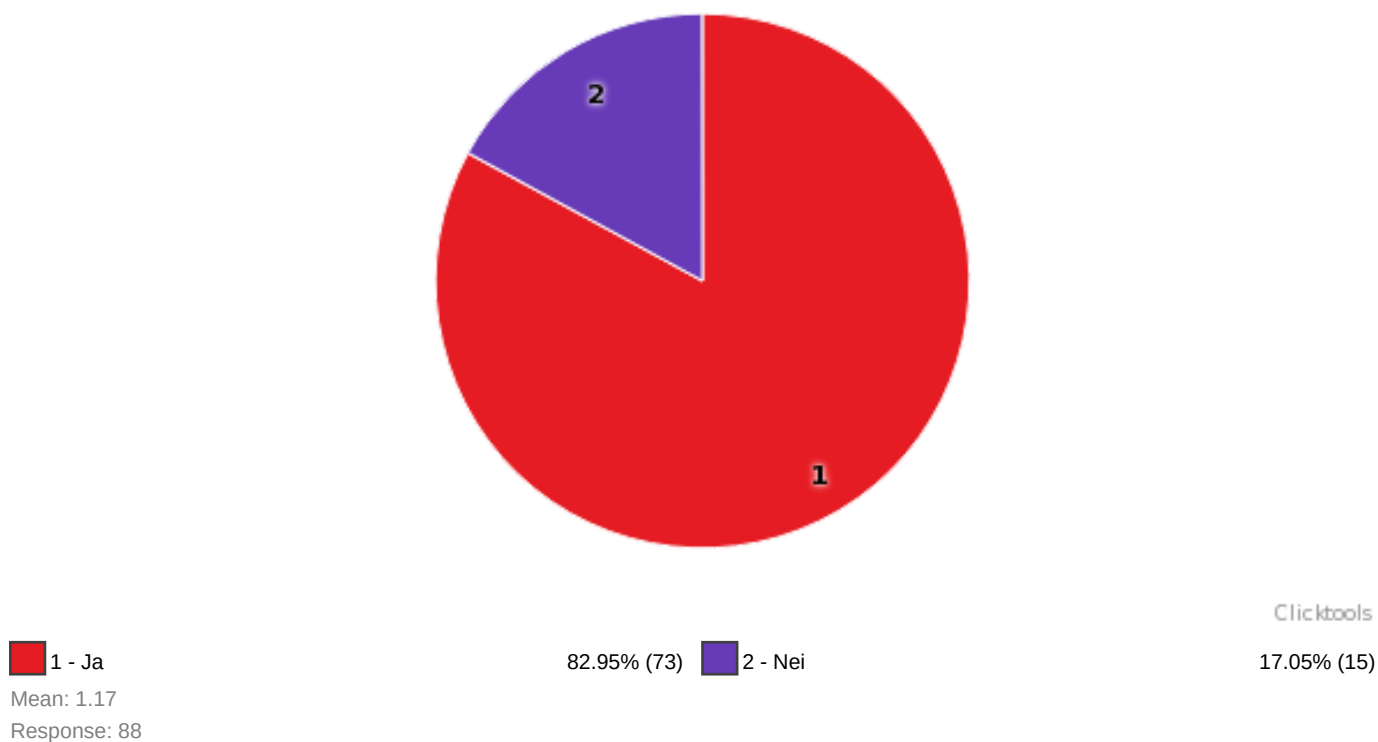
trond@bivrostfilm.no / +47 90 18 04 95
 mariannemuller2002@yahoo.no / +4798475038
 Bivrost film&tv as / Tønsberg / Norway

Evaluering Kroppen min eier jeg

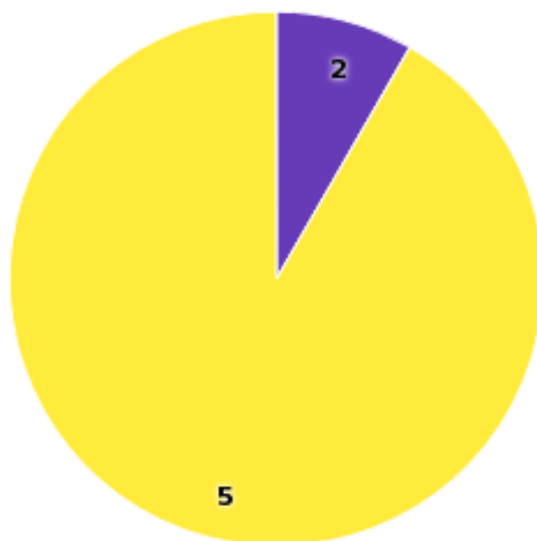
Hvordan fikk du vite om "Kroppen min eier jeg"?

Har du vist hele eller deler av animasjonsserien «Kroppen min eier jeg» til elevene?

Hvorfor har du ikke vist hele eller deler av animasjonsserien «Kroppen min eier jeg» til elevene?

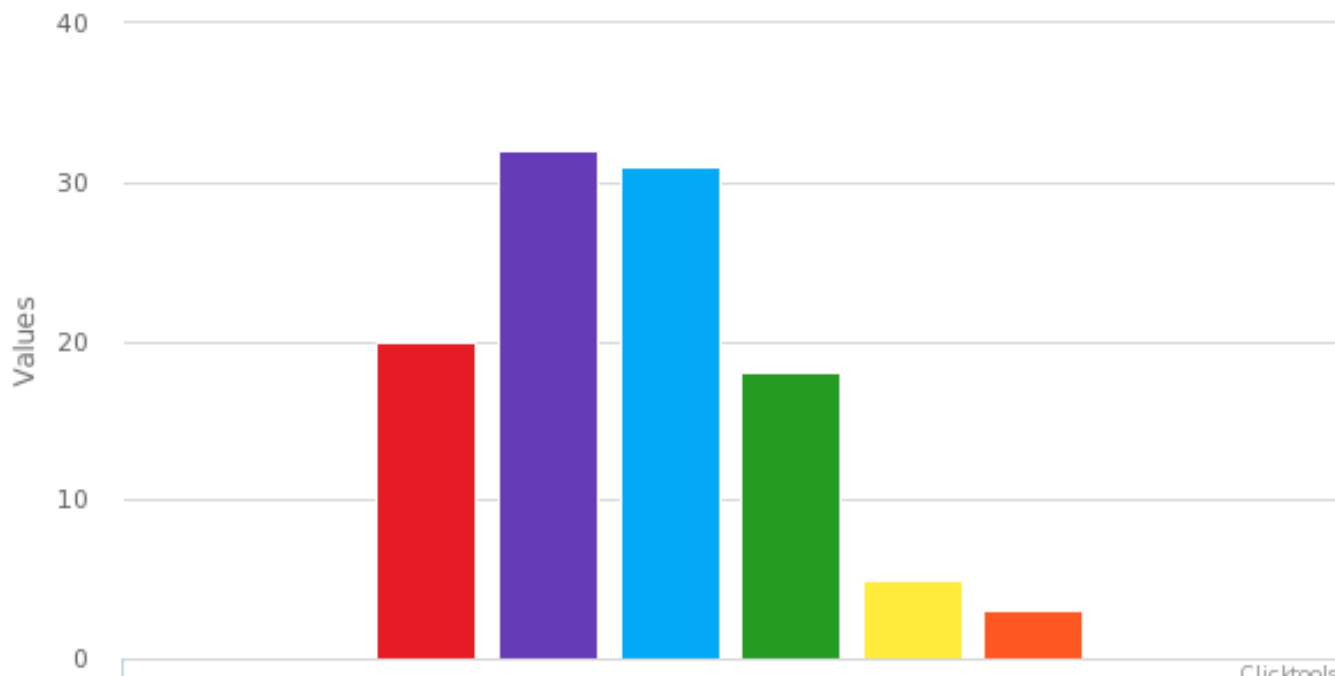

1 - Har ikke hatt tid	0% (0)	2 - Filmene opplevdes ikke passende for aldersgruppen	8.33% (1)
3 - Jeg føler meg ikke trygg på å undervise om dette temaet (kropp, grenser og seksuelle overgrep)	0% (0)	4 - Dårlig PC/tekniske forhold	0% (0)
5 - Annet, vennligst spesifiser	91.67% (11)		

Mean: 4.75

Response: 12

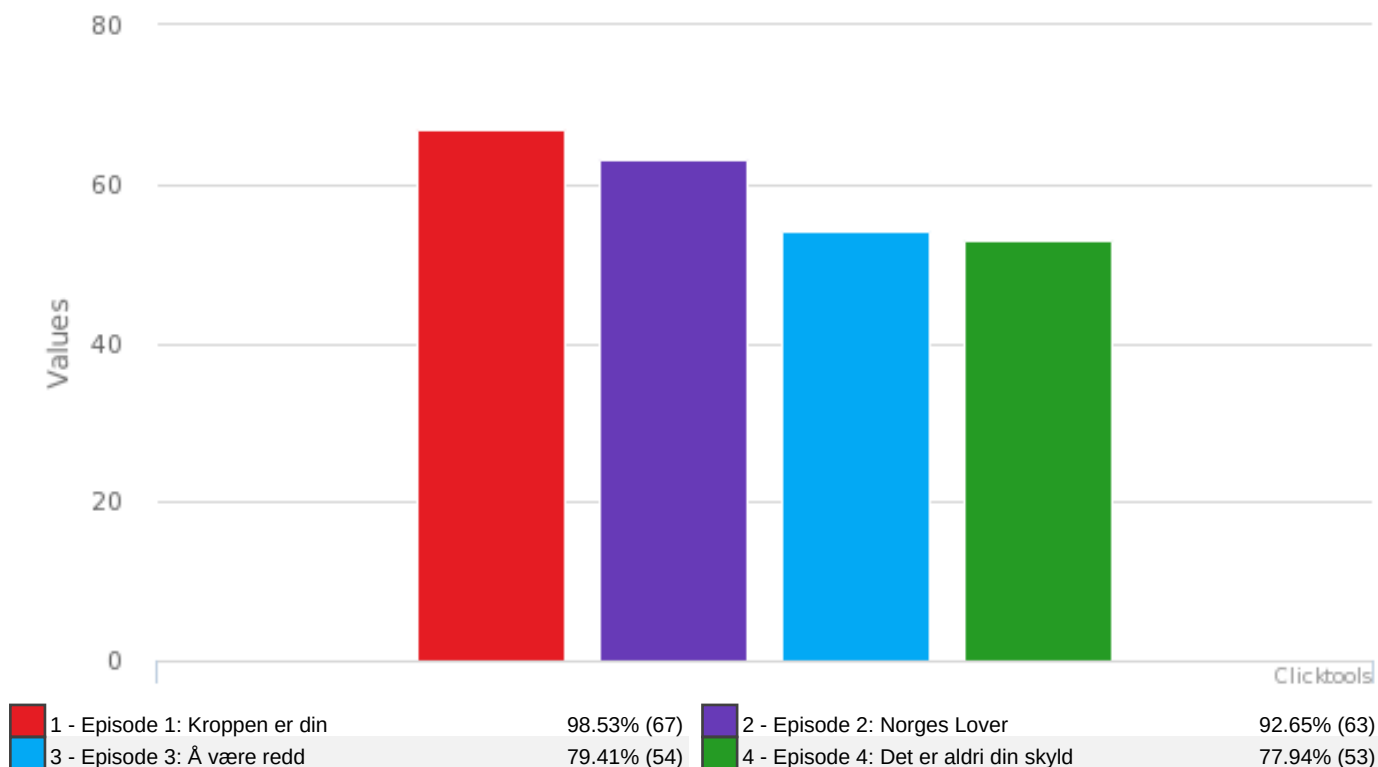
Hvilke klassetrinn har du vist filmene for?

1 - 1.klasse	31.25% (20)	2 - 2.klasse	50% (32)
3 - 3.klasse	48.44% (31)	4 - Høyere trinn	28.12% (18)
5 - Spesialklasse	7.81% (5)	6 - Annet, vennligst spesifiser	4.69% (3)

Response: 64

Hvilke episoder har du vist for elevene?

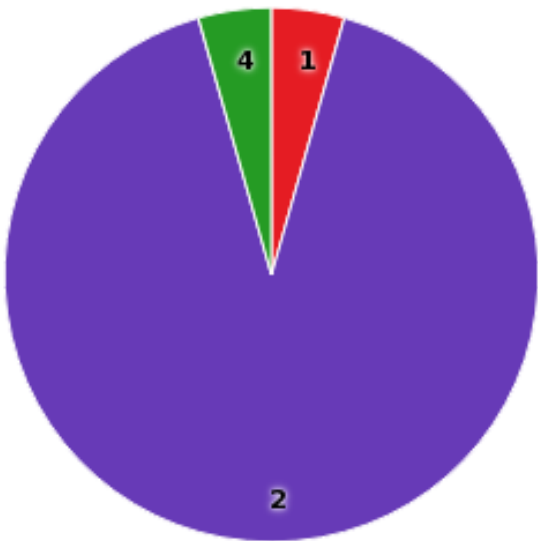

Dersom du valgte å ikke vise alle episodene, beskriv gjerne hvorfor

- Tidsrammer, ønsket å bruke tid til å snakke med barna i etterkant av filmene.
- Føler 1.trinn er litt små til å se alle episodene, men på sikt kan de det.
- Viste kun episode 1 og 2 for 1 og 2 klasse
- Mangel på tid
- Vi følte episode 3 og 4 ble litt for drøye for 1. trinn
- Har vist de to første episodene. De hadde aldersgrense 6+. De to siste hadde aldersgrense 9+. Men dette har vel blitt forandret?
Oppdaget senere at de to siste episodene hadde aldersgrense 6+ de også nå. Skal derfor vise de episodene også. Vi viste ikke de med 9+ til 4-5 åringene i bhg, med tanke på aldersgrensen.
- Jeg, miljølærer, og helsesøster viste alle filmene for 3 klasser på 2 trinn. Vi gjorde dette over 2 undervisningstimer (2x75 min) i hver klasse. I første undervisningstime viste vi 2 filmer, dagen etter viste vi de 2 siste. Vi synes dette fungerte veldig bra.
- Vi hadde ikke mer tid, men vil se filmene med klassen senere
- Helsesøster var med på undervisning i oppstarten, deretter overtok lærerne og viste resten utover vinteren
- For lite tid til å kunne vise alle.
- Begrenset tid var satt av.
- Jeg oppfattet at de to første filmene passet best for 1. og 2. klasse
- Filmen ble brukt i et undervisningsopplegg for døve barn om temaene kroppen - venner/kjærester - gode/vonde hemmeligheter der målet er å forebygge overgrep. Viste filmene i forbindelse med temaet gode/vonde hemmeligheter. Hadde ikke tid til å se alle.
- Jeg var med sammen med lærer. På NRK super i spisetid
- Vi viste alle episodene på alle trinn. Det er viktig at barna også får se at eldre ungdom kan utsette barn for seksuelle overgrep.
- I skal se de andre også
- følelse av at poenget var tatt. Også ein muligens feil følesle av at det vart mye fookus på dette temaet for nyankomne syriske barn. "Er det dette vi skal lære om i norsk skole"..Men opplegge var bra, og min syriske assistent gav klart uttrykk for at dette var svært viktig.
- Brukte andre filmsnutter på nrk super ang overgrep-for 11-12 åringer

Response: 18

Hvordan var filmene tilpasset aldersgruppen du viste dem for?

Clicktools			
1 - Det passer bedre for yngre barn	4.41% (3)	2 - Det passer godt for aldersgruppen	91.18% (62)
3 - Det passer bedre for eldre barn	0% (0)	4 - Annet, vennligst spesifiser	4.41% (3)

Mean: 2.04
Response: 68

Hva likte du spesielt godt med filmene?

- 1 Tok opp viktig tema på en god måte, tilpasset barn. tydelig språk, bra visuelt.
- 2 Enkelt forklart. Når gjennom til barna. Fenger interessen.
- 3 God animasjon, enkelt og tydelig forklart
- 4 Det var spesielt bra at de ikke pakket inn hva som var galt og poengterte at det ikke er lov, at de som begikk overgrep trengte hjelp til å stoppe, og at det aldri var offerets skyld.
- 5 Direkte, tydelige, gir elevene et språk
- 6 likte at de tok opp alvorlig tema på en nyansert måte, med et direkte språk
- 7 Direkte språk som elevene forsto
- 8 Enkelheten, og at de ikke skremmer, men informerer.
- 9 Jeg likte måten filmene henvendte seg til barna. Direkteheten.
- 10 Gode illustrasjoner, tydelig og lett forståelig språk
- 11 Jeg likte spesielt godt at de brukte store røde kryss over kjønnsorganene og over det som ikke var greit. Veldig synlig og tydelig for barna.
- 12 Veldig konkrete og lett for elevene å forstå alt som ble sagt. Fint at det ble repetert og gjentatt.
- 13 Enkle og konkrete
- 14 at de ufallegjør det å snakke om temaet. og det gir gode muligheter for samtale i etterkant
- 15 Enkle, direkte
- 16 1. direkte og forståelig tale
2. ord og begrep som var gjennomgående i alle episodene
- 17 Forklarte på en enkel måte som elevene forsto
- 18 Enkle og fine teikninger, samt enkelt språk som elevene forstod.
- 19 Tar opp et vanskelig og viktig tema på en fin, direkte og lettfattelig måte
- 20 At ungene fikk et felles språk for noe som er vanskelig å snakke om.
- 21 Gode og enkle forklaringer knytt til bilde.
- 22 At de var korte og konkrete.
Fikk fram et vanskelig tema på en god måte.
Ga opp et "språk" som barna forstår. -Tissenleik med barn har ikke voksne lov til!
Bra at det sies at barna må si fra til en voksen og om de ikke hører, så si fra en gang til eller til en annen voksen.
- 23 De var så direkte at de umulig kunne misforstås.
- 24 Enkel forklart på en barnevennlig måte og direkte.
- 25 De var tydelige og forståelige for barna.
Fint at det kommer frem at det er forskjellige personer som er overgriperer, og at det er fokus på flere måter overgrep gjennomføres på.
Filmene var en god start for god dialog og åpnet for mange spørsmål.
- 26 Enkel og forståelig budskap, lett å samtale om tema i etterkant da elevene forstod innholdet i filmene
- 27 Veldig informative. Rett på sak.
- 28 At de er godt tilpasset målgruppen. At det er enkelt forklart.
- 29 Filmene bidrar til at elevene får kunnskap om hva som voksne har lov til eller ikke.
- 30 At de er enkle og direkte.. fortalt med et språk som barn og unge forstår.
- 31 Direkte språk uten å bli for kleint.
- 32 Tydlige, konkrete, viser ulike situasjoner, god animasjon, gjenkjennbart.
- 33 Godt tilpasset språk for aldersgruppen og fine bilder.
- 34 At dei gir tydeleg informasjon tilpassa aldersgruppa. Alle filmene er heilt tydeleg godt gjennomtenkte. Dei viser ikkje for lite og ikkje for mykje, og lengda er passeleg.
- 35 Godt og tydelig språk. Bra med gjentagelser og poengteringer.
- 36 informativ og direkte i språk
- 37 Det at de var direkte ,men på et trygg måte
- 38 At de var delt opp i episoder som hver for seg tok for seg viktige temaer.
- 39 Lett for barna å forstå at det var animasjonsfilmer
- 40 De er direkte og tydelige
- 41 Konkrete. Fin strek. Visuelle i uttrykket. Direkte. Gjentagelser. Tolket til tegnspråk (på NRK super). Fint at de er så tilgjengelige!
- 42 Tok opp at det er ulovlig, brukte lovverket.
Godt illustrert
- 43 Tydelig og klart
- 44 Filmene var laget slik at alle barna forsto innholdet. Flott med repetisjon og gjentakelse om det å si fra. Det var også lett å føre en samtale om filmene da innholdet var forståelig.
- 45 De er faktaorienterte. De orienterer fint om det som er "private steder". Undervisningen blir ikke preget av at det er "feil å ta på hverandre".
- 46 De var «enkle» å forstå for elevene og vi fikk god dialog undervis og etterpå
- 47 Snakker om et vanskelig tema på en veldig forståelig og god måte
- 48 Lettfattelig og informerte godt
- 49 Veldig dekkende angående tema. Enkelt for barna å forstå.

- 50 Forståelege og trygge.
- 51 At de var så direkte og klare
- 52 Informative. Laga til på ein måte som elevane forstod.
- 53 Enkle, rett frem med språket. Snakket om tiss, rumpe, ta på tissen. Ikke noe rundt grøten. Ikke noe rett/galt for barna men at dette er vanskelig, og at det hjelper å si fra til en voksen selv om det er skummelt.
- 54 Flotte animasjoner. Bra budskap om at det er lov å si nei. Tydelig budskap, fint at detaljer vises. Bra at det er fokusert på lowverket. Veldig bra der det snakkes om vonde hemmeligheter. Passe lange filmer.
- 55 De var tydelige, konkrete, brukte riktige ord og begreper, kunnskapsrike og gode bilder. Myk stemme.
- 56 Direkte språk, som satte ord på det på ein god måte.

Response: 56

Hva likte du ikke med filmene?

- 1 Ingenting som jeg kan komme på.....
- 2 Jeg likte alt med filmene
- 3 Litt mye gjentakelse, eleven ble litt lei, spesielt ble det en del kommentarer på dette har de jo fortalt oss før.
- 4 Savner noe om nettovergrep.
- 5 Ingenting
- 6 i de første episodene er det ofte "slem onkel". Savnet litt kjønnsfordelingen (selv om det kommer i de siste episodene)
- 7 likte filmene
- 8 Ingenting
- 9 Jeg likte filmene.
Det kan føles ubehagelig og flaut å presentere dette for elevene, men det er en lav pris å betale med tanke på det viktige budskapet.
- 10 Ikkje noko spesielt
- 11 ..
- 12 ingenting
- 13 Har ingenting å utsette på filmene.
- 14 Ingenting
- 15 Mye med fire filmer, kanskje lettere for lærerne å prioritere hvis det ikke var så omfattende. Samtidig viktige tema som behandles i alle filmene.
- 16 Det var ingenting jeg ikke likte
- 17 Ikke noe spesielt
- 18 jeg likte filmene veldig godt og kommer til å bruke de igjen.
- 19 Har intet negativt å påpeke.
- 20 Ikke noe
- 21 Det blei mykje tul rundt ordet "tissenleker".
- 22 Kan ikke peke å noe.
- 23 Nonen synes det er ekkelt å se tissen på mann og kvinne, men personlig synes jeg det er bra!

Response: 23

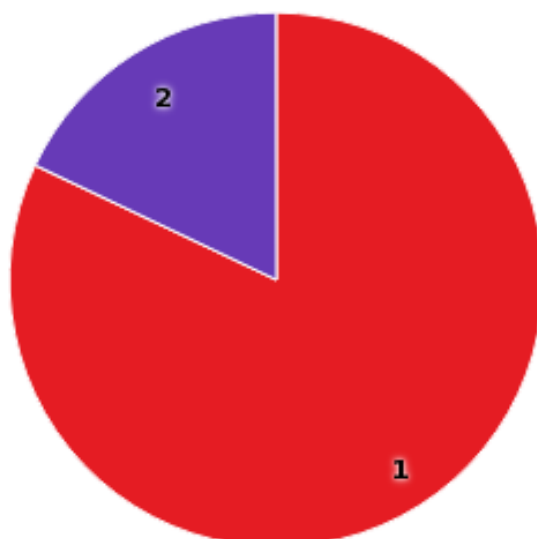
Hvordan har du inntrykk av at barna likte filmene?

- 1 De likte filmene, men så at de største (3.-4.kl) hadde større utbytte av dem enn 1.-2. trinn.
- 2 De likte de godt og synes det er et viktig tema.
- 3 var engasjert og fulgte godt med
- 4 Elevene likte filmene godt, de fikk svar på mange spørsmål og fikk satt ord på vanskelig tema.
- 5 Sterk kost, men viktig tema
- 6 samme som over
- 7 Barna syntes filmene var interessante
- 8 Godt mottatt.
- 9 Godt
- 10 Filmene ble veldig godt mottatt, og flere av barna kjente til filmene, hadde sett de hjemme på TV
- 11 Barna likte filmene godt.
- 12 Det var stille og alvorlige barn som så og lyttet. De var med i praten etterpå og jeg tror dette var et riktig valg å vise til klassen.
- 13 Ja, de satt stille og konsentrerte og så på uten å uroe andre.
- 14 Elevene reagerte på filmene på godt og vondt. Noen hadde voldsomme reaksjoner, mens andre var mer rolige. de fleste var med på samtale i etterkant og kunne reflektere rundt tema.
- 15 Barna likte filmene.
- 16 svært godt. Forventninger til neste film (etter hver time) og ro og fullt fokus fra elevene.
- 17 Barna likte filmene fordi de forsto innholdet.
- 18 Ungane likte filmene. Det var også enkelt å samtale om i etterkant.
- 19 De synes det var litt ekkelt, skyldes temaet. Filmene var lette å forstå.
- 20 Barna har spurt om å få se de igjen. Filmene fengte, temaet var interessant og ungene satte pris på at det ble snakket om på en direkte måte.
- 21 Fylgte godt med, gjenfortalte innholdet, stilte spørsmål og deltok i diskusjon.
- 22 Har inntrykk av at de likte filmene. De fikk med seg budskapet og gav oss voksne et godt verktøy til å ta opp et vanskelig tema. Barna var interessert og snakka om filmene etterpå. Når vi brukte spørsmålene rett etter filmene ble de litt tause for filmene hadde gjort inntrykk og måtte fordøyes litt. Lettere å få til samtaler litt senere.
- 23 Jeg tror de likte dem. Elevene ble veldig stille og konsentrerte da de så filmene. Før og etter kunne flere fleipe og tulle litt, men da filmene ble alvorlige ble barna det også.
- 24 Noen synes det var ekkelt, andre synes det var morsomt.
- 25 Filmene var enkle å forstå, korte, tydelige og fengende.
- 26 Nokre gav uttrykk for at det var ekkelt, mange sa at de hadde sett filmene da de gikk på NRK Super og snakka om det heime.
- 27 De fulgte med. Kunne gjenta handlingen etterpå. Fikk med seg det som var viktig.
- 28 Ja.
- 29 Jeg vet at mange av barna fortalte om filmene hjemme og hva de hadde lært. "Voksne har lov til å ta temperaturen på et barn (rompa). De har ikke lov til å stikke andre ting inn i et barn"
- 30 Ja, jeg sitter igjen med et inntrykk av at elevene likte filmene og vi fikk mye respons fra noen av elevene..
- 31 De ble grepet av filmene - en kunne høre knappenål.. Vi fikk gode samtaler etterpå i samtlige klasser (5.-7.kl)
- 32 I følge lærerne var det gode tilbakemeldinger fra barna. De refererte til begrepet "tissenleker" - et veldig godt begrep synes jeg!
- 33 Barna hadde gode spørsmål i etterkant. Noen ble litt skremt av at voksne kan gjøre sånn med barn, men det ga rom for fine samtaler i etterkant.
- 34 Dei syntest det var spennende, og samtidig litt skremmande. Vi fekk god dialog etterpå.
- 35 Barna har gjenfortalt om filmene i etterkant, det virker som om undervisningen har gjort inntrykk.
- 36 veldig godt
- 37 Barna likte filmene. Vi fikk mange reaksjoner som forventet, men flere enn vi forventet.
- 38 De likte filmene. Det var mye informasjon og vi fikk gode samtaler i klassen.
- 39 Tror de likte filmene godt
noen syntes det var litt skummelt
- 40 De synes de var veldig spennende, men likevel var det ingen fnising og vi fikk noen veldig gode samtaler etterpå.
- 41 Fungerte fint. BArna var engasjert.
- 42 De likte den, lett for de å samtale om emnet etterpå og engasjerte også noen foreldre.
- 43 spennedne
- 44 Alle barna satt stille og lydhøre da vi viste dem. De var også flinke til å sette ord på ting i samtale etterpå.
Elevene syntes det var fint at vi viste filmene
- 45 Barna likte selvfølgelig ikke filmene. De ble også litt lei av å se /snakke om "tissen ting" og uttrykte det før vi så den siste filmen. Mitt inntrykk er likevel at barna tok til seg informasjonen om hva som er greit og hva som ikke er greit, samt at det er viktig å snakke om "dårlige hemeligheter"
- 46 Godt
- 47 Bra.
- 48 Barna likte filmene, var veldig greie framstillinger som virket opplysende for dem - genererte mange spørsmål (da var veiledningsheftet god å ha for meg, takk)
- 49 Forstod det godt.

- 50 Bra. Flere var overrasket
- 51 Bra
- 52 Godt. Ble lettere å prate om kropp og hva som ikke er greit og hva man kan gjøre i etterkant etter hvert som jeg viste flere filmer
- 53 Veldig interesserte. Flere hadde sett filmene hjemme.
- 54 Det er veldig mye forsatåelse, og kunnskap for dem. Alle likte filmen, men ikke at slike problemer finnes i samfunnet.
- 55 Dei fleste likte filmene

Response: 55

Har du brukt Redd Barnas veiledningshefte «Kroppen min eier jeg» med forslag til undervisningsopplegg?

1 - Ja

82.05% (64)

2 - Nei

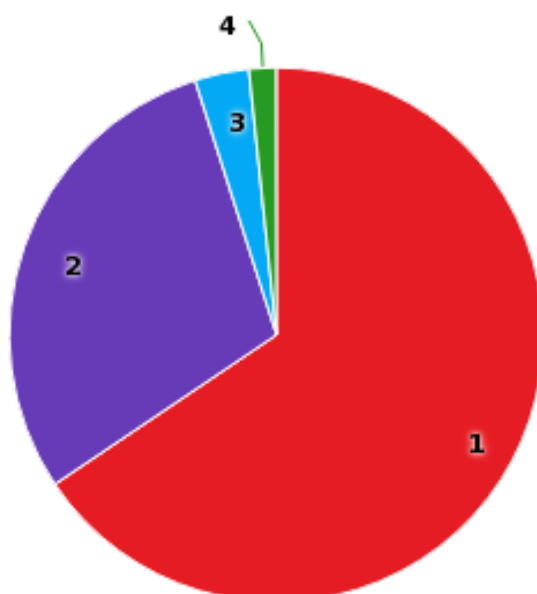
Mean: 1.18

Response: 78

Clicktools

17.95% (14)

Hvor tilfreds er du med veiledningsheftet i sin helhet?

Clicktools

1 - Svært tilfreds	65.57% (40)	2 - Ganske tilfreds	29.51% (18)
3 - Nøytral	3.28% (2)	4 - Lite tilfreds	1.64% (1)
5 - Svært lite tilfreds	0% (0)		

Mean: 1.41

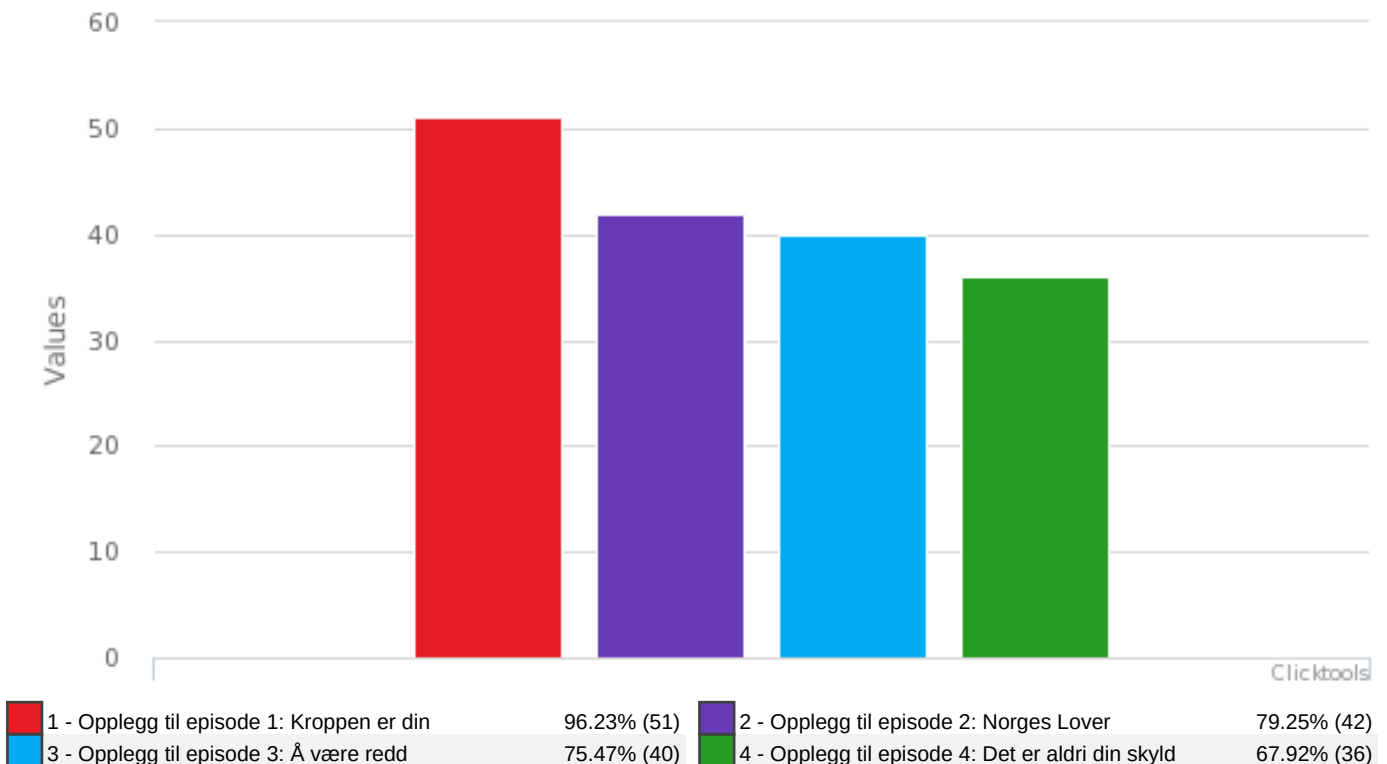
Response: 61

Hvorfor har du ikke brukt veiledningsheftet?

1	Trodde ikke at jeg hadde mottatt noe hefte. Hadde jeg lest heftet ville jeg sikkert brukt det
2	Fordi vi jobba med barnehagebarn og de har kortere konsentrasjonstid enn barn på skolen. Vi så på filmene og barna fikk snakke om det de ønska rundt filmene. Vi fikk ikke opp utfordrende spørsmål, men hadde vi fått det, måtte vi selvsagt jobba videre med dette tema.
3	Hadde allerede et opplegg fra en kollega. Kikket i det, men hadde ikke behov for mer.
4	Filmene ga godt utgangspunkt for samtaler og spørsmål, jeg savnet aldri veiledningshefte (ikke sikker på om jeg oppdaget det var et heller, sånn i ettertid)
5	Jeg har ikke selv hatt klasseundervisningen. Jeg underviser om seksuelle overgrep på 3.trinn, men da utifra et eget opplegg som vi i Bærum kommune har laget (med god hjelp fra dere, barnevernet, politiet, SMISO m.fl)
6	Har ikke hatt tilgang til det, vil gjerne få det sendt til Sentrum helsestasjon i Stavanger. Vi har 6 barneskoler. Har ikke sett brosjyren, er veldig interessert. Fikk tips om filmen på nrksuper, så var den borte.....
7	Jeg har sett i det selv, men har ikke fått gjort undervisningen. Vil absolutt bruke det neste år. veldig bra!
8	Fordi fritidsklubbene samarbeider med lokale skoler som viser filmene. Våre ansatte har sett disse og er klare for å følge opp barn og unge som vil snakke
9	Fant alt dette i forbindelse med at jeg skulle lage et undervisningsopplegg om skjermbruk og grenser- nettvett. Syntes det så ut som et godt undervisningsopplegg som jeg tenker å bruke ved behov
10	Lærer hadde hovedansvar. Men synes det var trygt å være to. Jeg er helsesøster. Vi planlegger å få det systematisk inn på et gitt alderstrinn også i skolen. Vi har undervisning for alle 4 åringer i barnehager i kommunen vår.
11	Har ikke brukt opplegget
12	Tidsnød i forhold til undervisningen, og i forhold til planleggingen. Vil se mer på det i sommer når jeg skal evaluere gruppene jeg har undervist.
13	Samme som svaret på forrige spørsmål

Response: 13

Hvilke av forslagene til undervisningsopplegg har du brukt?

Response: 53

Beskriv gjerne litt mer utfyllende om hvordan du har brukt forslagene til undervisningsopplegg i klassen.

- 1 Vi brukte alle KSN-timene (kristendom, samf., naturfag) i løpet av en toukersperiode. Jeg brukte samtale i gruppa før vi så filmene og arbeid i etterkant av filmene. Det var gode spørsmål og opplegg rundt hver film. Jeg synes hefte var helt nødvendig for å være istand til å gjennomføre opplegget.
- 2 Brukt noen spørsmål.
- 3 Brukt spørsmålene for å få til en god dialog med elevene
- 4 Har brukt noen av spørsmålene til diskusjon, ikke fulgt oppleggene
- 5 Brukt på alle trinn 1-7 som del av en temauke på skolen. Ulik bruk på ulike trinn.
- 6 Jobbet sammen med kontaktlærer, delte i grupper.
- 7 Vi så en og en film og gikk gjennom spørsmålene i veiledningsheftet mellom hver film
- 8 Vi satte av 2 uker hvor dette var temaet for mye av undervisningen. Vi var to lærer som holdt i det og brukte det meste av forslagene til opplegg.
- 9 Brukte det som et supplement til skolehelsetjenestens eget opplegg
- 10 Vi har sett en film i uken, snakket og jobbet med opplegget. Filmen har blitt vist en gang til, og alle som hadde behov for det fikk prate med meg etterpå. Et barn tok kontakt, det hadde spørsmål som det ikke ville si så alle hørte det.
- 11 Vi så en film og snakket om det vi hadde sett. Jeg brukte forslagene i undervisningsopplegget til å stille gode spørsmål til elevene.
- 12 brukte veiledningshefte som styrende for samtale. Elevene gjenkjente strukturen og gav respons i.h.t. veiledningsheftet og jeg mestret også, på selvstendig grunnlag, å samtale med elevene der det var naturlig. Jeg følte meg trygg når jeg brukte deres opplegg, særlig med tanke på om det ville komme reaksjoner fra foreldre.
- 13 Eg plukka ut ulike spørsmål/tema som vi har samtalt rundt.
- 14 Filmen først, så fylgte eg forslagene på spørsmåla i veiledningsheftet. Veldig greit opplegg.
- 15 Slik har vi gjort det:

Personalet på 4-5 års avdelingen brukte god tid på en planleggingsdag til å se alle filmene og gå igjennom veiledningsheftet og heftet om oppfølging hvis barn forteller.

Vi valgte 2 voksne som ansvarlig for å vise filmene. Vi delte barna i grupper med 3 barn i hver gruppe. Hver av de 2 voksne hadde tre grupper hver.

Filmene ble vist med ca. en ukes mellomrom mellom hver episode. Vi brukte spørsmålene til episoden rett etter filmen. Da hadde ikke barna så mange tilbakemeldinger. Når vi tok opp igjen spørsmålene litt senere hadde de gjort seg flere tanker.

På forhånd hadde jeg informert foreldrene godt om at vi kom til å ta opp temaet og hvorfor. (informerte i en månedsplan). De fikk ikke vite når vi skulle vise filmene, men vi fortalte om det etterpå.

Vi pleier å ha hjelpetjenestemøte i bhg med styrer, ped.ledere, helsesøster, ppt og barnevern. Der har vi hatt filmene som tema og de støttet oss i at dette var gode filmer til å ta opp om et vanskelig tema her i barnehagen.

Jeg har også hatt dette på nettverksmøte for ped.ledere på 5-årsavdelinger i kommunens barnehager. Da med tanke på at de andre barnehagene også skal bruke dette materialet i sin bhg.

Jeg har også vært invitert av ledende helsesøster på et møte for helsesøstre og sosiallærer ved grunnskoletiltjenesten for å dele erfaringer med tanke på implementering av dette inn i skolen også.
- 16 Vi inviterte helsesøster i kommunen vår til å komme og presentere filmene. Hun presenterte temaet for elevene, og viste filmene. Korte samtaler mellom hver film, der elevene fikk stilt spørsmål og snakket om temaet for hver film. I etterkant klargjorde vi for elevene at vi var tilgjengelige for å prate dersom de ønsket det. Foreldrene ble også informert før elevene kom hjem fra skolen, slik at de var klar til å prate med barna.
- 17 Brukte en del av samtale spørsmålene i en felles klassesamtale.
- 18 HAR bare lest for å se innholdet. Har god erfaring med lærere som brukte opplegget, gjorde en observasjon, en jente fortalte at hun husket noe fra barndommen. Foresatte kunne bekrefte at hun var utsatt. Helsesøster ble koblet på fordi lærerene så henne!! Jeg formidlet hjelp videre i systemet-barnehuset
- 19 Har brukt dei som foreslått til kvar film. Ut i frå alderstrinn vart det plukka ut aktuelle tema å snakke om.
- 20 Da jeg hadde elevene en gang i gruppe, tok jeg utgangspunkt i heftet og brukte noen av spørsmålene til elevene.
- 21 Vi snakket en del om temaet, samt at elevene hver morgen ser supernytt og dette var jo et tema der og.. vi hadde tematimer hvor vi tok for oss en film og et undervisningsopplegg i uka
- 22 Jeg brukte veiledningshefte, og samtidig så leste vi litt i boken til Eli Rygh, "Jeg er meg, min meg" for å supplere litt. Da satt ungene i ring.
- 23 Vi hadde ein kort innleiande samtale, deretter film og så ein open refleksjonsrunde med utgangspunkt i det som stod i veiledningsheftet. Vi såg to filmar samme dag, men med refleksjon etter kvar film. Så såg vi dei neste to filmene tre dagar etter, med samme opplegg.
- 24 Har brukt opplegget som en veileder, samtidig som klassens fokus har styrt litt.
- 25 Jeg er avdelingsleder og har ikke brukt dem dirkete med elevene selv. Jeg har lagt opp til opplæringen av de voksne som har formildet videre
- 26 Meget nyttig. Alle voksne på trinnet fikk sitt eksemplar som de leste før vi satt i gang. Vi brukte heftet aktivt når vi hadde samtaler etter filmene. Meget gode spørsmål!
- 27 Brukte deler av hefte.
- 28 Leste i gjennom på forhånd for å hente inspirasjon til gode spørsmål.
- 29 Jobber som helsesøster. Planlegger undervisning for flere klasser neste skoleår
- 30 Vi benyttet oss av de fleste av spørsmålene i veiledningsheftene, men tilpasset de på de ulike trinnene. På de minste elevene dramatiserte vi i starten. Eks: Hvordan spørre på en pen måte, hvordan si i fra på ulike måter o.l

- 31 Jeg tenkte at temaet er vanskelig. Jeg har jobbet med temaet tidligere. dt var før dette opplegget var laget. JEg kjente nå at det var veldig godt at noen med erfaring hadde laget noe klart. På denne bakgrunn så valgte jeg å bruke hele undervisningsopplegget. Jeg skrev mange av samtalepunktene på tavla slik at vi synliggjorde hva vi snakket om. Vi brukte også mye tid til å snakke om alle gode opplevelser barn har sammen med voksne, og legge vekt på det som er som det skal være.
- 32 Tror jeg brukte oppleggene i sin helhet - med mye tid til refleksjoner, tanker og samtaler generelt.
- 33 Husker ikke. Prøvde å svare de ærlig
- 34 Snakka saman to og to i forkant av filmene og etter at vi hadde sett dei.
- 35 Tipsene til hvordan man snakker med barna om filmen. Hvilke spørsmål som er lurt å stille.
- 36 Vist filmene, og snakket om omsorg, ansvar og respekt for seg selv og andre .(Skolen har disse begrepene i sin visjon for skolen.) Snakket om juridisk ansvar og etisk ansvar, omsorg og respekt for seg selv og andre. Og hvem eier kroppen? Hvem bestemmer? Vi sang en sang slik at barna rørte på sin kropp og fikk en øk kroppsfølelse (hose, skulder kne og tå..)

Response: 36

Hva likte du godt med veiledningsheftet og undervisningsopplegget?

- 1 Samtalene, spørsmålene var stilt slik at barna kunne svare og relatere til situasjoner i sitt eget liv.
- 2 Lett tilgjengelig materiale som gjør det lettere å ta opp tema seksuelle overgrep med barna.
- 3 Detaljert og godt undervisningsmaterieell om vanskelig tema. Enkelt for lærer/helsesøster å følge opp med gode spørsmål etter filmene
- 4 Det var konkret og opplysende, hadde flere gode poeng og tips om hvordan prate om vanskelige ting.
- 5 Gode problemstillinger
- 6 Mye bra oppgaver, og gode muligheter til å snakke om vonde ting på en normal måte
- 7 Gode spørsmål
- 8 Layout, samtaleforslag, spørsmålene til diskusjon.
- 9 Gode forslag til hvordan få barna med i undervisningen. delte ut veiledningshefte til alle lærernes i 1.-7.klasse og flere av dem har også brukt deler av dette. En klasse bruker termometermåleren, har den på klessedra og bruker den aktivt i skolehverdagen for å sette ord på hvordan de har det i klassen.
- 10 Det appellerte til elevene og var et opplegg som jeg anbefaler andre å bruke på 2.klasse.
- 11 Oversiktlig og god informasjon
- 12 Jeg likte alt bra. Jeg har selv tatt utdanning på høgskolen i Sør-Øst Norge, Drammen, "seksuelle overgrep i et livsløpsperspektiv" så jeg var svært godt forberedt for fagstoffet. Ingen overraskelser, men så at materialet deres samsvarte med "min" faglitteratur. Klassen har også hatt besøk av Incestsenteret i Vestfold, ca. 1. måned før jeg hadde dette opplegget, så elevene var blitt presentert for tema. Likevel var disse filmene og disse fire undervisningstimene jeg hadde med elevene "gull" verdt. Jeg er sikker på at mange elever er bedre rustet til å møte denne type utfordringer etter dette. Nå har de fått en buffer og et språk for hvordan de kan håndtere evt. overgrep, hemmeligheter, atferd som de intuitivt kjenner er i ugreit. Denne bufferen, vil jeg håpe, kan beskytte de i årene fremover, selv om forskning viser (Margrethe Wiede Aasland) at barn sjelden kan hindre de første overgrepene, men at kunnskap og språk kan hindre overgrep gjennom en hel barndom da de nå har fått språket som kan gjøre at de etter hvert vil fortelle.
- 13 Gir alternative forklaringer til spørsmål elevene kan stille. Gir læreren gode spørsmål til bruk i klassesamtale.
- 14 Forlag til spørsmål og formuleringer.
- 15 Spørsmål som hjalp til etterarbeid knytt til eit vanskelig tema.
- 16 Konkrete og gode sp.mål.
- 17 Jeg likte spesielt godt at det stod forslag til hva man kan svare på ulike spørsmål.
- 18 Tydelig.
- 19 Nyttig å ha en mal og følge
- 20 At det er spørsmål med svar. Det gjør det enkelt og få i gang en god dialog etter at filmene er vist.
- 21 Ikke satt meg godt nok inn i det
- 22
 - Oversiktlig
 - Sikrer å få med viktige momenter som barn ofte lurar på eller tenker på.
 - Gjør det lettere å snakke om vanskelige temaet når man har et opplegg.
- 23 Konkrete forslag og måter å formidle til elevene. Nyttig for dei som ikkje har lange erfaring med undervisning. Samtidig synest eg det er bra at dei som har brukt veiledningsheftet (alle stader i landet) har hatt tilgang til det samme, slik at det ikkje treng vere tilfeldig kva info elevane får om tema avhengig av skulen sitt syn på tema.
- 24 Gir lærerne en rettleiding i hva man kan si eller ikke. Det er enklere å få en felles praksis. Lærerne kan gi den samme informasjonen neste år. Vi har en metodikk som er allment akseptert.
- 25 Veldig godt forklart, og likte godt forslag til spørsmål og svar man kunne gi
- 26 Det var veldig konkret. Gav tydelige råd om kva ein burde tenke på i forkant og kva som kunne hjelpe for å få i gang refleksjon i lag med barna.
- 27 Gode tips til formuleringer
- 28 lett å forstå og bruke
- 29 Jeg likte godt at det var lett å manøvrere i.
Likte veldig godt listen med mulige hjelpetiltak
Likte måten det ble distribuert på i oppstarten der alt var tilgjengelig på nettet, men forstår hvorfor det var lurt å legge det bak en registrering etter hvert.
Likte godt at det var lett å ta i bruk
- 30 Informasjonen og spørsmålene vi kunne stille til elevene.
- 31 Oversiktlig gode tips og ideer
- 32 dessverre ikke fått sett alt ennå. er under planlegging
- 33 Det var relevante og tydelige spørsmål.
- 34 Det var også faktaorientert, samt at det gjentok viktige ting passe mange ganger.
- 35 Lett å forholde seg til
- 36 Tydelige instruksjoner og gode opplegg til samtale
- 37 -
- 38 Det dekket alt mener jeg (nå har jeg ikke jobbet så mye med tema før - derfor fant jeg dette opplegget svært dekkende og "enkelt").
- 39 Enkelt og trygt å bruke.
- 40 Husker ikke så godt. Skumleste det.
- 41 Positivt med eit ferdig opplegg som er laga av nokon som har stor kunnskap om emnet.
- 42 tips til spørsmål og at barna kan fortelle hva de så på filmen.
- 43 De konkrete spørsmåla jeg kan stille-og hva jeg bør snakke mye om.
- 44 Kunne følge det til punkt og prikke.... Så konkret og godt å vite at det var "kvalitetsikret" av redd barna!

Hva likte du ikke med veiledningsheftet og undervisningsopplegget?

- 1 Kommer ikke på noe som jeg ikke likte...
- 2 Jeg likte alt med heftet
- 3 det blir av og til for filosofisk og det legges opp til mye refleksjon iforhold til aldersgruppe. Det er også svært forskjellig fra klasse til klasse
- 4 Alt
- 5 Ingenting
- 6 Ikke noe
- 7 Det var ganske omfattende. Vi kunne ikke gjennomføre alt, da vi bare hadde satt av en økt i hver klasse.
- 8 Jeg synes det ble lagt opp til litt mye prating fra lærerens side. Det var ikke så lett for de små å holde fokus, derfor valgte jeg å ikke bruke alt som stod.
- 9 ikke satt meg inn i det
- 10 Kunne ønske at det var litt tydeligere oppsett. Dumt når det kommer et par spørsmål på ny side.
- 11 ingenting
- 12 Likte det!
- 13 dessverre ikkje fått sett alt ennå. er under plenlegging
- 14 Kanskje litt lite fokus på naturlig kroppskontakt mellom voksne og barn. Man står alltid i fare for å svartmale "onkler" når man skal ha et slikt tema
- 15 -
- 16 Brukte mye tid på gjennomføringen - men det var vel anvendte timer :)

Response: 16

Hvordan kan veiledningsheftet og undervisningsopplegget bli bedre?

- 1 Kanskje tips til praktiske oppgaver: tegne, male, skrive osv
- 2 Heftet er svært godt:)
- 3 Mer varierte aktiviteter, gjerne flere "brudd", der elevene får ut litt energi, de er vanskelig å skulle konsentrere seg om denne type tema en hel time.
- 4 Kortere, mer punktvis.
- 5 Synes det er veldig bra
- 6 Kan ikke komme med nye forslag, synes det var veldig bra hele opplegget.
- 7 Vet ikke
- 8 Vet ikke, egentlig. At det er komplisert følelsesmessig, da enkelte overgrep også skjer ved bruk av tvang/vold. Vold er et krevende tema, for oss alle, men bør benevnes. For mange elever er dette en totalt ukjent "verden", de har ingen referanser. Så det er en vanskelig balansegang. Jeg tenker det er viktig at dette blir et tema som MÅ settes på timeplanen flere ganger gjennom skoleløpet. Statistisk vil flere elever utsettes for krenkelser gjennom sitt barneskoleløp, det er og må være mitt bakteppe. Skulle ønske ledelsen ved skolene måtte forplikte seg på å skolere seg slik at tema naturlig ble løftet opp og frem.
- 9 Svært fornøyd med det slik det er.
- 10 Ingen forslag.
- 11 Kanskje ha noen forslag til mer praktiske oppgaver. Jeg brukte temaheftet til "uke 6" som supplement, der var det mange oppgaver av mer praktisk sort som passet til temaet seksualitet, kropp og grenser.
- 12 Har ingen konkrete forslag
- 13 Jeg føler ikke at det er noe spesielt å utsette på selve opplegget, men dette temaet burde være obligatorisk pensum for elever.
- 14 Enda tydeligere teknisk oppsett, slik at det er lett å se på arkene underveis hva man skal prate om.
- 15 Jeg kunne tenke meg at SMISO kunne bidratt med sine innfallsvinkler. RVTS sine avdelinger, særlig sør og vest har også masse å bidra med når det gjelder dette. Også STINE SOFIES STIFTELSE!
Vi som skole blir å måtte velge blant alternativene og da er det greit å kunne vite at alle hovedaktørene er med i samlet front.
- 16 Vet ikke.
- 17 dessverre ikkje fått sett alt ennå. er under plenlegging
- 18 Har ingen tilføyelser
- 19 Det meste bør beholdes. Informasjonen om hva som ikke er greit er veldig bra. Kanskje litt mer fokus på at det vanligste er gode, trygge voksne
- 20 Jeg syntes det var bra
- 21 Har faktisk ingenting å foreslå.
- 22 Om jeg ikke husker feil så kunne jeg ønske meg mer en «smørbrødsliste.» Jeg fikk mange gode tips fra ei politivenninne som jobber med avhør av barn i slike saker.

Response: 22

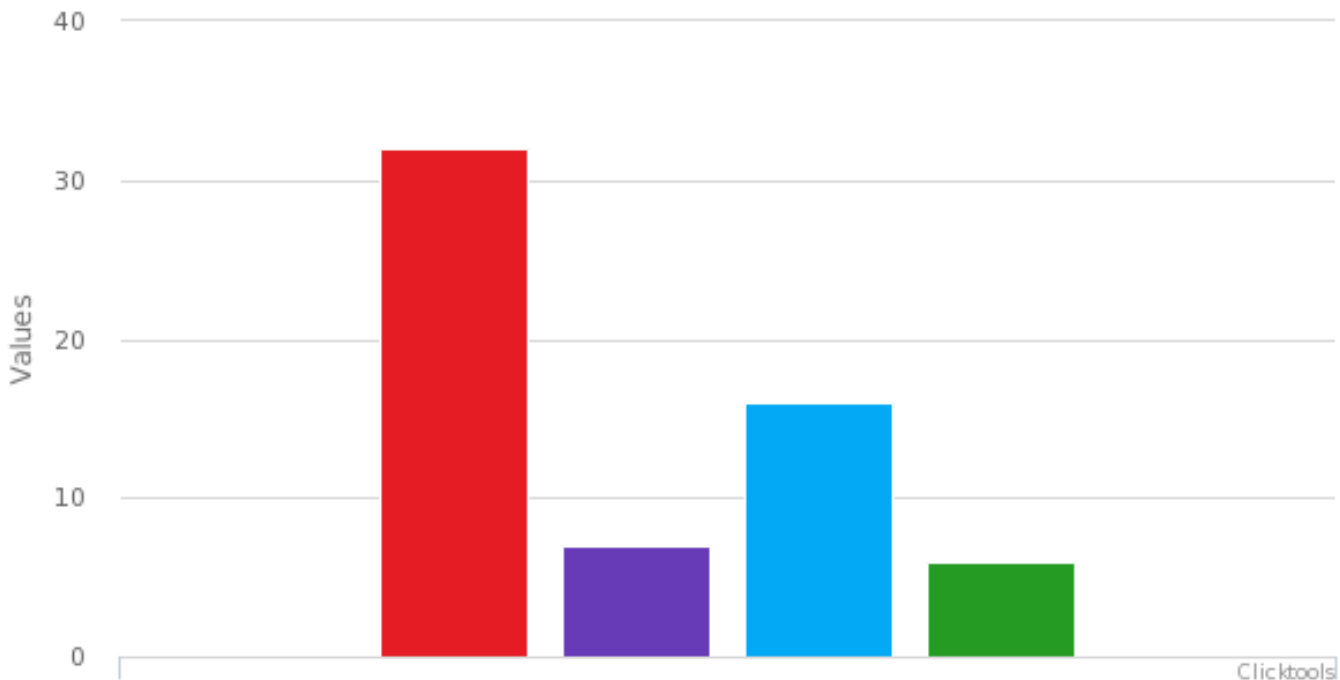
Har din skole en beredskapsplan for håndtering av mistanke om seksuelle overgrep?

1 - Ja	65.67% (44)	2 - Nei	10.45% (7)
3 - Vet ikke	14.93% (10)	4 - Annet	8.96% (6)

Mean: 1.67
Response: 67

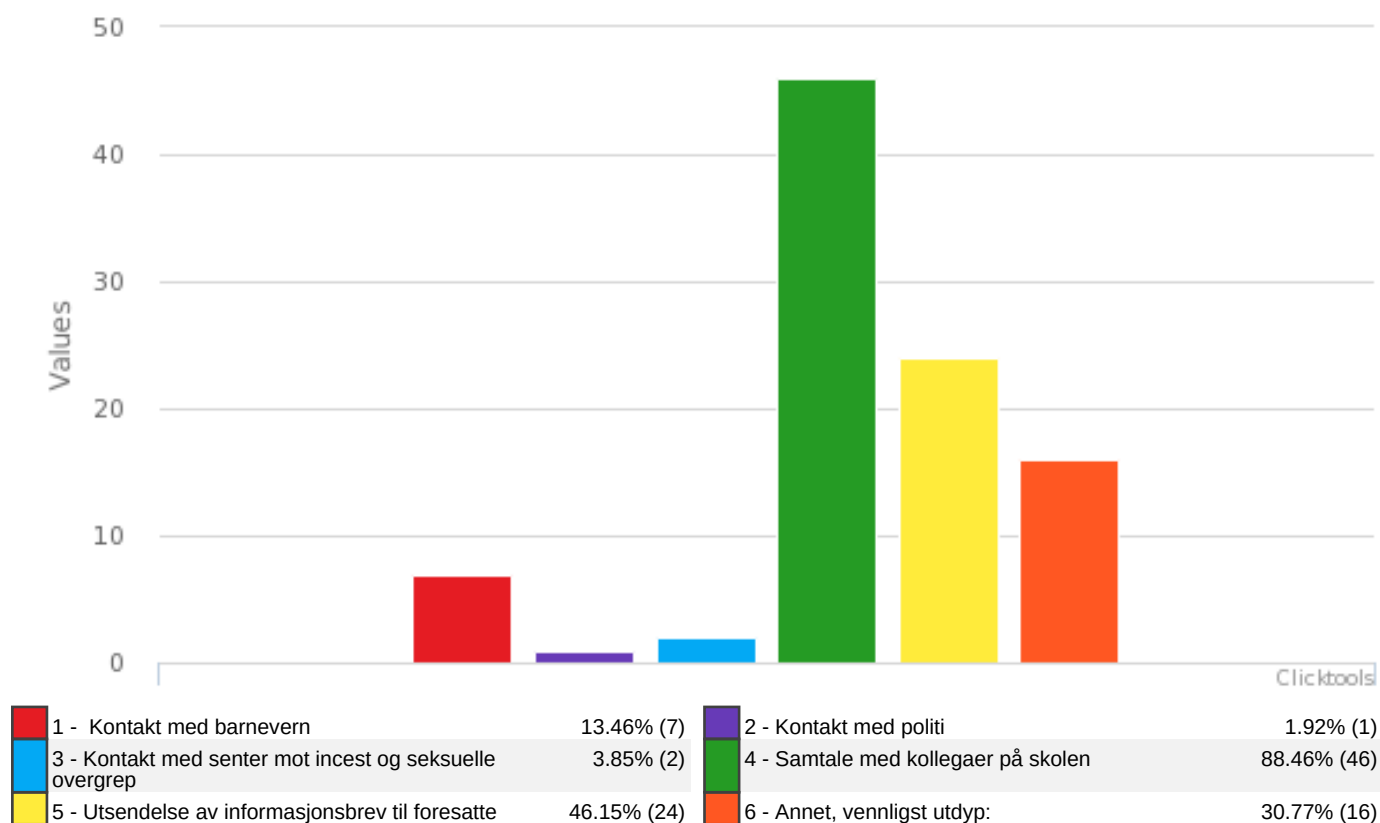
Hvem gjennomførte undervisningsopplegget i klassen?

1 - Klassens kontaktlærer	62.75% (32)	2 - Lærer, men ikke kontaktlærer	13.73% (7)
3 - Helsesøster	31.37% (16)	4 - Annet, vennligst utdyp	11.76% (6)

Response: 51

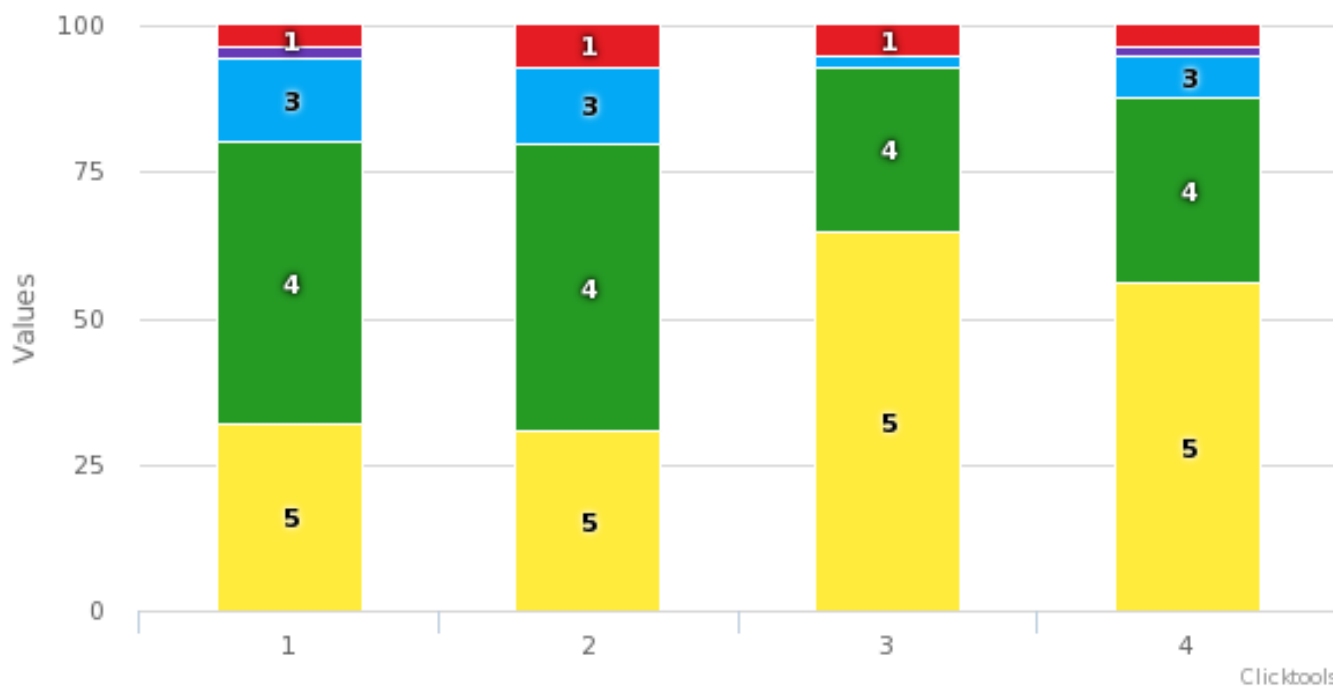
Hvilke forberedelser ble gjort før undervisningen?

Response: 52

Beskriv i hvilken grad du er enig i følgende påstander på en skala fra 1-5

- 1 = Helt uenig
 2 = Uenig
 3 = Hverken enig eller uenig
 4 = Enig
 5 = Helt enig

	1	2	3	4	5	Mean
1 Elevene føler seg mer komfortable med å snakke om kropp og grenser	3.57% (2)	1.79% (1)	14.29% (8)	48.21% (27)	32.14% (18)	4.04
2 Ansatte i skolen som har brukt opplegget føler seg tryggere på å snakke om kropp, grenser og overgrep med elevene	7.27% (4)	0% (0)	12.73% (7)	49.09% (27)	30.91% (17)	3.96
3 Elevene har bedre kunnskap om hva seksuelle overgrep er	5.26% (3)	0% (0)	1.75% (1)	28.07% (16)	64.91% (37)	4.47
4 Elevene vet hvor de kan henvende seg dersom de trenger hjelp, til seg selv eller andre	3.51% (2)	1.75% (1)	7.02% (4)	31.58% (18)	56.14% (32)	4.35

Response: 57

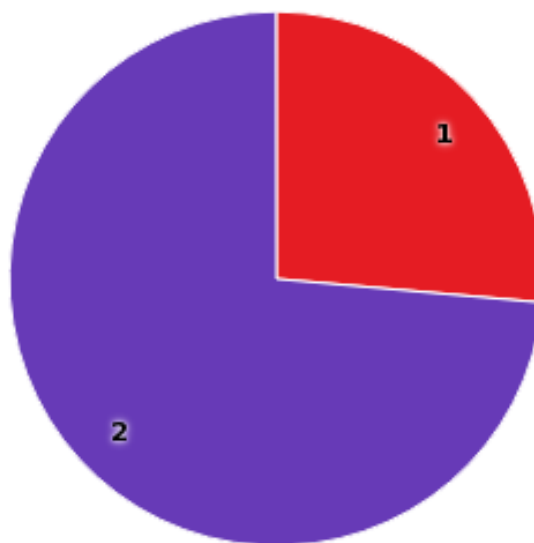
Kom gjerne med ytterligere begrunnelse/utdypning av spørsmålene over.

- 1 Har brukt det i forbindelse med undervisning til foreldre og lærere. Tema i undervisning; normal seksualitet og overganger til overgrep
- 2 det viktigste er at elevene har fått et språk for å snakke om seksuelle overgrep. Derfor kan de benevne, med de rette ord og begrep, hva de har sett, hørt om, blitt utsatt for.
- 3 Siste punktet må gjentas ofte for at de skal huske det. Det nytter ikke med en film en gang, men man må ta opp temaet jevnlig og snakke om hva man kan gjøre og innprente at det aldri er barns skyld.
- 4 Når vi som gjennomfører viser at vi er trygge på å snakke om kropp, grenser og overgrep, ser vi at elevene åpner seg og tør å være nysgjerrig. Vi hadde god mulighet til å forberede oss og enkelt å gjenta opplegget når vi bruker det gjentagende.
- 5 Nokre lærere var utrygge i starten og ville at helsesøster skulle gjennomføre opplegget, men dei vart tryggare etterkvart.
- 6 Lærerne på min skole har opplevd disse filmene som vanskelig å vise. Noen har vist motstand til at elevene skal "utsettes" for dette i så ung alder. Jeg har vært i kontakt med dere ang dette, og forsøkt å lande de lærerne så godt jeg kan. Dette har heldigvis ledelsen på skolen tatt tak i, og skal ha en handlingsplan fra neste skoleår hvor lærerne ikke lenger kan velge bort å ha dette som tema i sin klasse.

Jeg har også god erfaring med å vise filmen som Smiso hordaland har laget, Hemmeligheten. Den synes jeg fungerer godt på de litt eldre barna. Videoene dere har laget er også bra, den med skuespillerne som leser tekst, men synes Hemmeligheten er bedre.
- 7 Har ikke gjennomført evaluering av opplegget.
- 8 Har hatt SMISO på alle skolenen til 6 og 7 klasse i vår lille kommune. Avtalr at de kommer annet hvert år derfor begge klassetrinn
- 9 Tror elevene lettere kan åpne seg for hverandre og dermed få støtte til å si det til en voksen
- 10 Det var vel mer lærer enn elevene som var litt usikker i starten av opplegget - men det kom seg - super hjelp av veilederen!
- 11 Har også vist en elev alle filmene sammen. Hun har selv opplevd det. Hun viste det til bupp og fikk snakket med dem der. Fin måte og få snakket med lever på.
Må snakke med skolen om evt et samarbeid.

Response: 11

Redd Barna ønsker samarbeide om evaluering med tre skoler som nylig har gjennomført, eller planlegger å gjennomføre undervisningsopplegget «Kroppen min eier jeg», i løpet av skoleåret 2017/2018 eller tidlig i 2018/2019. Dette vil innebære intervjuer med lærere og elever som har gjennomført opplegget. Har din skole lyst og mulighet til å samarbeide med Redd Barna om dette?

1 - Ja

26.42% (14) 2 - Nei

Clicktools

73.58% (39)

Mean: 1.74

Response: 53